

BESLUT

DATUM: 2025-06-10
AVDELNING: Avdelningen för marknader
DIARIENUMMER: 2025-00253

Beslut om räntefri inlåning 2025

Riksbankens beslut

1. Riksbanken beslutar att svenska kreditinstitut och svenska filialer till utländska kreditinstitut ("institut") ska hålla inlåning om sammanlagt 40 055 miljoner kronor på konto i Riksbanken från och med den 31 oktober 2025 till dess Riksbanken beslutar något annat.
2. Riksbanken fastställer räntan på dessa konton till 0 procent.
3. Riksbanken beslutar att instituten ska hålla en andel av sin inlåningsbas som räntefri inlåning i Riksbanken. Andelen ska uppgå till kvoten av den sammanlagda räntefria inlåningen och institutens sammanlagda inlåningsbas.
4. Direktionen delegerar till chefen för avdelningen för marknader att besluta vilka inlåningskrav som ska gälla för varje institut.
5. Detta beslut ska offentliggöras den 11 juni 2025 klockan 09:30.

Skälen för beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Sedan den 1 januari 2025 får Riksbanken enligt 8 kap. 16 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) kräva att en andel av svenska kreditinstituts och svenska filialers inlåning och emitterade skuldförbindelser ("skulder") ska motsvaras av institutets inlåning i Riksbanken ("inlåningskrav"). Enligt samma bestämmelse får Riksbanken besluta om inlåning när Riksbankens eget kapital understiger målnivån.¹ Utgångspunkten är att inlåningen ska vara räntefri.²

¹ Enligt 8 kap. 9 § riksbankslagen får det egna kapitalet uppgå till högst 60 miljarder kronor (målnivå), om inte riksdagen beslutar annat. Målnivån ska varje år räknas om i enlighet med förändringen av konsumentprisindex (8 kap. 10 § riksbankslagen).

² [Prop. 2024/25:50](#) s. 28.

Alla institut ska hålla en viss andel av sin inlåningsbas som räntefri inlåning i Riksbanken. Andelen ska vara lika stor för alla institut för att dessa ska bidra till Riksbankens finansiering proportionerligt utifrån storleken på sin inlåningsbas. Inlåningskravet ska omfatta alla institut, och Riksbanken har inte möjlighet att undanta något institut.³

Förutsättningar för beräkning av inlåningsbasen

Inlåningsbasen

Inlåningsbasen består av institutens inlåning och emitterade skuldförbindelser, med vissa undantag. I inlåningsbasen ska inte skulder hänförliga till svenska kreditinstituts utländska filialer inkluderas. För en svensk filial till ett utländskt kreditinstitut omfattas de skulder som är hänförliga till filialens verksamhet i Sverige. Ett svenskt huvudkontors skulder till en filial i utlandet och en svensk filials skulder till ett huvudkontor i utlandet omfattas.⁴

Utgångspunkten för beräkningen av inlåningsbasen ska vara förhållandena vid årsskiftet.⁵ Samtliga institut har därför förelagts att inkomma med uppgifter om sina skulder per den 31 december 2024, alternativt samtycka till att Riksbanken inhämtar dessa uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB), som instituten tidigare har rapporterat in till SCB.

Undantag för inlåning från Riksbanken och andra institut som omfattas av kravet

Inlåning från Riksbanken och andra institut som omfattas av inlåningskravet ska inte ingå i inlåningsbasen. Anledningen till det är att finansiering via banksystemet inte ska medföra dubbla kostnader för inlåningskravet.⁶ Även återköpsavtal (repor) via svenska centrala motparter som utgör inlåning bör dras av, eftersom de, baserat på statistiska uppgifter, bedöms utgöra inlåning från svenska kreditinstitut eller filialer i Sverige.

Undantag för emitterade skuldförbindelser som innehas av Riksbanken och andra institut som omfattas av kravet

Emitterade skuldförbindelser som innehas av Riksbanken och andra institut som omfattas av inlåningskravet ska inte ingå i inlåningsbasen. Ett institut som emitterar skuldförbindelser har dock i regel inte information om vem som äger det utgivna värdepapperet eftersom papperet kan omsättas på andrahandsmarknaden och därmed byta ägare. Det är därför inte möjligt eller

³ Prop. 2024/25:50 s. 26.

⁴ Prop. 2024/25:50 s. 27 och 37.

⁵ Prop. 2024/25:50 s. 27.

⁶ Prop. 2024/25:50 s. 26.

åtminstone mycket svårt för institut att visa vilka emitterade skuldförbindelser som ska dras av vid beräkningen av inlåningsbasen.

Riksbanken har tillgång till statistiska uppgifter om emitterade skuldförbindelser, som obligationer, som innehas av Riksbanken och andra kreditinstitut. Dessa uppgifter omfattas dock av sekretess. Uppgifterna kan därför inte användas för att beräkna avdrag, eftersom det skulle kunna röja enskilda instituts innehav i förhållande till emittenten. Däremot kan Riksbanken använda informationen som underlag för att fastställa schablonavdrag.

Av statistiken framgår att Riksbanken och andra institut främst äger säkerställda obligationer och obligationer utgivna av Kommuninvest i Sverige AB. För att möjliggöra så rättvisande avdrag som möjligt har Riksbanken beräknat ett schablonavdrag om 24,4 procent för säkerställda obligationer och obligationer utgivna av Kommuninvest i Sverige AB, och ett schablonavdrag om 1,2 procent för övriga obligationer. Schablonavdraget för respektive kategori av obligationer motsvarar den andel som Riksbanken och de institut som omfattas av inlåningskravet äger av den totala volymen emitterade skuldförbindelser vid årsskiftet. Genom att använda två olika schabloner kan avdragen beräknas med god precision i förhållande till vad som hade varit fallet om exakta uppgifter hade kunnat användas.

Ett institut har också möjlighet att begära att avdrag ska göras för faktiskt emitterade skuldförbindelser om institutet kan styrka denna uppgift med underlag. Vid beräkningen av avdraget från inlåningsbasen tillämpar Riksbanken den uppgift som institutet lämnat om det innebär ett högre avdrag än vad som ges av schablonavdraget.

Undantag för skulder till andra institut som omfattas av motsvarande krav i ett annat EES-land

Skulder till andra institut som omfattas av ett krav i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som motsvarar Riksbankens inlåningskrav ska inte heller ingå i inlåningsbasen. Anledningen är att gränsöverskridande finansiering inom EES inte ska missgynnas i förhållande till inhemsk finansiering. Andra krav på inlåning, som kassakrav som ställs i penningpolitiskt syfte, anses dock inte utgöra ett sådant krav.⁷ Riksbanken har inte kännedom om att det finns motsvarande krav i något annat EES-land i dagsläget.

⁷ Prop. 2024/25:50 s. 27.

Institutens sammanlagda inlåningsbas

Utifrån de förutsättningar som anges ovan har Riksbanken beräknat institutens sammanlagda inlåningsbas per den 31 december 2024 till 11 785 211 863 412 kronor.

Den räntefria inlåningen ska uppgå till 40 055 miljoner kronor

En utgångspunkt enligt riksbankslagen är att Riksbanken självständigt och långsiktigt ska finansiera sina egna förvaltningskostnader. Självfinansiering uppstår när räntenettot, det vill säga skillnaden mellan Riksbankens ränteintäkter och räntekostnader, täcker förvaltningskostnaderna och de finansiella riskavsättningarna. Riksbankens eget kapital samt utestående sedlar och mynt bidrar positivt till räntenettot, eftersom de ger en räntefri finansiering av tillgångarna som skapar avkastning för Riksbanken. Räntefri inlåning ger också Riksbanken tillgång till räntefri finansiering, vilket bidrar till Riksbankens intjäning och stärker den finansiella ställningen. Eftersom Riksbankens eget kapital är under målnivån, och Riksbankens resultat är mycket känsligt för utvecklingen av räntor och valutakurser, är det motiverat att Riksbanken beslutar om maximalt belopp för räntefri inlåning. Det förbättrar i sin tur Riksbankens förmåga att långsiktigt skapa positiva resultat och på så sätt bygga upp eget kapital till målnivån. Inlåningskravet bedöms utifrån nuvarande förhållanden minska Riksbankens räntekostnader med drygt 500 miljoner kronor under perioden november 2025 till och med maj 2026, vilket ökar Riksbankens resultat med motsvarande belopp.

Riksbankens eget kapital den 31 december 2024 uppgår till 23 045 miljoner kronor, medan målnivån är 63 100 miljoner kronor.⁸ Riksbanken kan som mest besluta om räntefri inlåning motsvarande skillnaden mellan dessa belopp, vilket för 2025 års beslut innebär 40 055 miljoner kronor. Det innebär att den andel som ska hållas som räntefri inlåning uppgår till cirka 0,34 procent av institutens inlåningsbas (kvoten av den sammanlagda räntefria inlåningen och institutens sammanlagda inlåningsbas).

Tabell: Sammanfattning – räntefri inlåning, inlåningsbas och andel

Målnivå för eget kapital	63 100 mnkr
Eget kapital	23 045 mnkr
Sammanlagd räntefri inlåning	40 055 mnkr
Sammanlagd inlåningsbas	11 785 211 863 412 kr
Andel av inlåningsbas	40 055 mnkr / 11 785 211 863 412 kr $\approx$ 0,34 %

⁸ Med eget kapital avses eget kapital med beaktande av fullmäktiges beslut om disposition av 2024 års resultat. Se också riksdagens beslut om att fastställa Riksbankens resultat- och balansräkning och godkänna fullmäktiges beslut om disposition av årets resultat (bet. 2024/25:FiU23 och rskr. 2024/25:200).

Inlåningskravet påverkar instituten genom att det binder en andel av deras likvida medel som inlåning hos Riksbanken. Detta leder, allt annat lika, till att instituten går miste om avkastning på inlåningen eftersom den är räntefri, samt att deras tillgängliga likviditet minskar. Inlåningskravet om 40 055 miljoner kronor är dock relativt litet i förhållande till institutens totala balansomsättning. Kravet bedöms endast medföra en mindre påverkan på institutens resultat och likviditet. Den negativa resultateffekten för samtliga institut bedöms uppgå till ungefär 700 miljoner kronor för perioden november 2025 till och med maj 2026. Inlåningskravet bedöms därmed ha små eller inga effekter på den finansiella stabiliteten.

Eftersom inlåningskravet medför relativt små effekter för instituten innebär det att kravet inte heller förväntas påverka räntekostnaderna för hushåll och företag eller få några andra signifikanta effekter för penningpolitiken. Utöver detta är inlåningskravets storlek relativt litet i förhållande till det likviditetsöverskott som beräknas finnas i banksystemet även på sikt. Därmed bedöms inte inlåningskravet medföra några signifikanta effekter på räntebildningen.

Sammantaget bedömer Riksbanken att det är lämpligt med en sammanlagd räntefri inlåning om 40 055 miljoner kronor. Det faktiska beloppet kan dock bli mindre om något av de berörda instituten till exempel går i konkurs eller avvecklar sin verksamhet under den period som kravet gäller. Andelen som instituten ska hålla som räntefri inlåning av sin inlåningsbas kommer dock inte att ändras. Även om det skulle ske förändringar i institutens inlåningsbas under den period som kravet gäller kommer Riksbankens beslutade andel som ska hållas i räntefri inlåning att kvarstå.

Inlåningen ska hållas på konto i Riksbanken från och med den 31 oktober 2025

Inlåningskravet ska hållas på konto hos Riksbanken utan att instituten får någon ränta. Eftersom detta är första gången som Riksbanken beslutar om inlåningskrav bör instituten ges tillräckligt med tid att anpassa sig efter beslutet. Inlåningskravet bör därför gälla från och med den 31 oktober 2025 till dess att Riksbanken beslutar något annat. Insättning av inlåningskravet till institutens konton i Riksbanken kan ske tidigast den 15 oktober 2025 och senast den 31 oktober 2025. Institutet kan inte fritt förfoga över medlen på inlåningskontot. Det innebär att instituten behöver uppfylla kravet varje dag under den period som kravet gäller det vill säga till dess Riksbanken fattar ett nytt beslut.

Riksbanken kommer varje år att behöva ta ställning till om Riksbanken ska tillämpa inlåningskrav och i så fall även hur stort kravet ska vara. Storleken på kravet kan komma att variera över tid beroende på storleken på Riksbankens eget kapital och målnivån. Beslut kan fattas efter att riksdagen har fastställt

Riksbankens resultat- och balansräkning för föregående år, vilket vanligen sker under april eller maj, eftersom det är först då som storleken på det egna kapitalet fastställs. Institutens inlåningsbaser beräknas utifrån förhållandena vid varje årsskifte, vilket innebär att de också förändras. Om inlåningskravet för ett enskilt institut höjs måste institutet öka sin räntefria inlåning i Riksbanken. Om inlåningskravet däremot sänks kommer Riksbanken att återföra medel till institutet.

Beslut om institutsspecifika inlåningskrav

Den andel av den totala räntefria inlåningen som samtliga institut ska hålla bestäms genom kvoten av den totala räntefria inlåningen (40 055 miljoner kronor) och den sammanlagda inlåningsbasen för alla institut (omkring 11 785 212 miljoner kronor). För att bestämma varje instituts inlåningskrav multipliceras denna kvot med respektive instituts inlåningsbas.

Direktionen delegerar till chefen för avdelningen för marknader att besluta om de enskilda institutens inlåningskrav.

Sammantagen bedömning

En sammanlagd räntefri inlåning om 40 055 miljoner kronor bidrar till att förbättra Riksbankens förmåga till självfinansiering och kan därmed antas leda till det avsedda resultatet. Riksbanken har analyserat effekter på enskilda institut och genomfört en riskanalys med anledning av införande av inlåningskravet. Inlåningskravet är relativt litet i förhållande till institutens balansomslutning och förväntas inte ha några signifikanta effekter på vare sig den finansiella stabiliteten eller penningpolitiken. Eftersom Riksbankens resultat är mycket känsligt för utvecklingen av räntor och valutakurser är det motiverat att Riksbanken beslutar om maximalt belopp räntefri inlåning. Riksbanken finner sammantaget att inlåningskravet för år 2025 inte är mer långtgående än vad som behövs och att det inte medför några kostnader och risker för Riksbankens och statens finanser. Riksbanken bedömer därmed att beslutet är förenligt med proportionalitetsprincipen enligt 1 kap. 8 § riksbankslagen.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson och Anna Seim) efter föredragning av seniora rådgivaren Albina Soultanaeva. I den slutliga handläggningen har tillförordnade avdelningschefen Anders Gånge och chefsjuristen Annica Sandberg medverkat.